

OIBRITHE A PHOSTÚ

Mar a leagtar síos sa Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, leis an tsaoirse bhunaíochta agus an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar, ráthaítear soghluaisteacht gnólachtaí agus gairmithe laistigh den Aontas. Chun soghluaisteacht agus iomaíocht chothrom a áirithiú, áfach, tá dlíthe sonracha AE ann freisin lena rialaítear na cearta atá ag oibrithe ar postú.

BUNÚS DLÍ

Airteagal 54 agus Airteagail 56 go 62 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE).

CUSPÓIRÍ

Fostaí is ea ‘oibrí ar postú’ atá curtha ag a fhostóir nó ag a fostóir chuig Ballstát eile de chuid an Aontais chun seirbhísí a dhéanamh ar bhonn sealadach. Breathnaítear de ghnáth ar dhlí an Aontais maidir le hoibrithe ar postú mar iarracht spriocdhírthe chun rialáil agus cóimheá a dhéanamh ar an dá phrionsabal seo a leanas:

- cothrom iomaíochta a chruthú do sholáthar seirbhísí trasteorann ar chaoi atá chomh neamhshrianta agus is féidir;
- cearta oibrithe ar postú a chosaint trí shraith choiteann de chearta sóisialta a ráthú chun cóir éagórach a sheachaint agus chun cruthú lucht saothair ísealchostais a sheachaint.

A BHFUIL BAINTE AMACH

A. Stair na Treorach maidir le hOibrithe a Phostú: ag tacú le saorghluaiseacht seirbhísí

Tagann stair agus bunús dlí na Treorach maidir le hOibrithe a Phostú (TOP) ón tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar (Airteagal 56 CFAE) agus ó thiomantas AE i leith deireadh a chur le bacainní ar shaorghluaiseacht seirbhísí trasteorann laistigh den mhargadh inmheánach. Nuair a leathnaigh an tAontas Eorpaigh i 1986, le haontachas na Spáinne agus na Portaingéile, tugadh an tsaincheist maidir le soláthar seirbhísí trasteorann chun tosaigh sa díospóireacht ar an margadh inmheánach. Tar éis sáinn reachtach a mhair deich mbliana, ba de thoradh breithiúnas ó Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh (C-113/89), in éineacht le haontachas na Fionlainne, na hOstaire agus na

Sualainne, a bhí, ar deireadh, ina chúis le treoir a ghlacadh chun go ndéanfaí staid na n-oibrithe ar postú a rialáil.

Glacadh an chéad treoir an 16 Nollaig 1996. Bhunaigh an treoir sin sraith de théarmaí fostaíochta agus dálaí oibre íosta agus 'diongbháilte' (amhail tréimhsí oibre uasta, saoire bhliantúil íochta íosta, íosrátaí pá, sláinte agus sábháilteacht ag an obair etc.) a chaithfear a urramú i gcomhréir le prionsabal an stáit óstaigh. Don chuid eile den chaidreamh fostaíochta, bheadh feidhm fós ag rialacha dlí saothair na tíre a chuireann na hoibrithe anonn. Maidir le slándáil shóisialta, bhí oibrithe ar postú fós curtha faoi árachas sa chóras slándála sóisialta ina dtír dhúchais ar choinníoll gur mhair an postú — i gcoitinne — ar feadh níos lú ná dhá bhliain. A mhéid a bhain le cánachas, ar feadh 183 lá, d'fhan an ceart chun cáin ioncaim a ghearradh leis an tír a chuir na hoibrí anonn, agus níor aistríodh an ceart sin chuig an tír a ghlac leo ach i ndiaidh na tréimhse sin.

Dá réir sin, d'fhéadfadh difreálaigh maidir le costas saothair idir oibrithe áitiúla agus oibrithe ar postú, a postaíodh ar na meán ar feadh tréimhse idir 3 agus 4 mhí, a bheith suntasach, ag brath ar leibhéal pá, ranníocaíochtaí slándála sóisialta agus an cháin ioncaim a bhí le híoc.

Sna blianta tar éis ghlacadh an chéad TOP, d'ardaigh cur chun feidhme, léirmhíniú dlíthiúil agus rialáil an cháis ar leith maidir le hoibrithe ar postú trí dhúshlán shonracha:

- bearnaí pá agus éagsúlacht i gcostais saothair a bhí ag dul i méid, rud a d'fhág go raibh sé níos tarraingtí do ghnólachtaí oibrithe ar postú a úsáid; mar thoradh air sin, idir 2010 agus 2014 tháinig méadú 44.4% ar líon na bpostuithe;
- timpeallacht ina bhféadfadh droch-chleachtais bláthú inti, amhail postú uainíochta nó cleachtais de chineál cuideachtaí bosca litreach, a bhain buntáiste d'easnamh sa treoir chun dul timpeall ar reachtaíocht fostaíochta agus slándála sóisialta agus iad i mbun oibríochtaí i mBallstáit eile;
- easpa soiléireachta sna caighdeáin a bhí leagtha síos agus laigí sa chomhar idir na húdaráis, bíodh sin laistigh de na Ballstáit nó trasna teorainneacha, rud a chruthaigh fadhbanna do na comhlachtaí forfheidhmithe.

I bhfianaise na bhforálacha maidir leis an tsláindáil shóisialta a tugadh isteach sna Conarthaí Eorpacha ó athbhreithniú Chonradh Liospóin 2007 i leith, bhíothas in amhras an ionstraim leordhóthanach dlí ab ea TOP 1996 chun cothroime iomaíochta a áirithiú do sholáthar seirbhísí trasteorann neamhshrianta agus ag an am céanna bunús leordhóthanach do chearta sóisialta na n-oibrithe a chur ar fáil. Sna cásanna ina bhfágann TOP an fhreagracht as cur chun feidhme agus forfheidhmiú íoschaighdeáin fostaíochta ag na Ballstáit, braitheann sé ar rialuithe ón gCúirt Bhreithiúnais chun an téarmaíocht sa TOP a léirmhíniú. Mar sin féin, ní dhearna rialuithe ó Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh ó glacadh an TOP an tsoiléire dhlíthiúil riachtanach sin a chur ar fáil. Mar a thug an Coimisiún dá aire go dlisteanach, ghin an easpa caighdeáin shoiléir éiginnteacht maidir le rialacha agus deacrachtaí praiticiúla do na comhlachtaí atá freagrach as forfheidhmiú na rialacha sa Bhallstát óstach; don soláthraí seirbhíse nuair atá an pá atá dlite d'oibrí ar postú á chinneadh aige; agus d'fheasacht na n-oibrithe ar postú féin maidir lena dteidlíochtaí. Ina theannta sin, lena ceithre bhreithiúnas in 2007/2008 sna cásanna Viking (C-438/05), Laval (C-341/05), Ruffert (C-346/06) agus Commission vs. Luxembourg (C-319/06), thiontaigh Cúirt

Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh na caighdeáin fostaíochta a bhí ceaptha mar íoschaighdeáin sa TOP i dtús báire isteach ina 'n-uasteorainneacha' maidir le téarmaí agus coinníollacha fostaíochta. Idir an dá linn, áfach, d'eisigh Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh dhá bhreithiúnas ag a bhfuil éifeacht níos cosantaí d'oibrithe ar postú: i gcás Sähköalojen ammattiliittory (C-396/13), rialaigh sí go gcaithfidh an cleachtas maidir le hoibrithe a rangú i ngrúpaí pá éagsúla, atá ceangailteach agus trédhearcach go huilíoch i gcomhaontú comhchoiteann, a bheith curtha i bhfeidhm i ndáil le hoibrithe ar postú freisin. Le déanaí, rialaigh sí sa chás Regio-Post (C-115/14) go bhféadfaidh na Ballstáit a cheangal ar thairgeoirí i gconarthaí soláthair phoiblí agus ar a bhfochonraitheoirí pá íosta réamhshocraithe a íoc dá bhfostaithe.

B. Athchóirithe chun feidhmíocht a fheabhsú

I bhfianaise na n-easnamh sin, thug an Coimisiún faoi phróiseas athchóirithe ag féachaint leis an TOP bunaidh a nuashonrú agus an forfheidhmiú a neartú. Thug na hathchóirithe sin aird ar nuashonruithe a rinneadh ar na Conarthaí Eorpacha agus ar phatrúin soghluaisteachta a bhí ag athrú. Bhí 2.8 milliún oibrí ar postú san Aontas in 2017, agus tháinig méadú 83 % ar an líon sin idir 2010 agus 2017.

An dá phríomhthogra reachtacha:

1. Treoir um Fhorfheidhmiú 2014/67/AE

Cruthaíonn an treoir seo creat coiteann dlíthiúil chun postú dlisteanach ar oibrithe a shainaithint agus ceadaíonn sé na comhchaighdeáin a chur chun feidhme, a chur i bhfeidhm agus a fhorfheidhmiú ar bhealach níos aonfhoirmí. Tugtar soiléiriú ar an sainmhíniú ar phostú agus sainítear na freagrachtaí atá ar na Ballstáit a fhíorú go bhfuil TOP á chomhlíonadh, go háirithe sna hearnálacha sin ar mó an baol go dtarlódh droch-chleachtas iontu, amhail earnáil na tógála nó an tarlaithe de bhóthar. Féachtar le comhar níos fearr a bhaint amach idir na húdaráis náisiúnta atá i gceann an phostaithe, trína leagan síos go bhfuil oibleagáid orthu freagairt d'iarrataí ar chúnaimh agus trí sprioc-amanna a shocrú i dtaobh freagairt d'iarrataí ar fhaisnéis. Ar deireadh, is féidir anois na pionóis agus fíneálacha riaracháin a fhorchuireann Ballstát amháin ar sholáthraithe seirbhíse a fhorfheidhmiú agus a aisghnóthú i mBallstát eile.

2. Treoir athbhreithnithe maidir le hOibrithe a Phostú an 28 Meitheamh 2018 (Treoir AE 2018/957)

I Márta 2016, mhol an Coimisiún go ndéanfaí athbhreithniú ar an TOP bunaidh (96/70/CE) d'fhonn a áirithiú go ndéanfaí dlí saothair an Bhallstáit óstaigh a chur i bhfeidhm i gcás postú fadtéarmach, agus chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna amhail pá comhionann, infheidhmitheacht comhaontuithe cómhargála agus an chóir a chuirtear ar oibrithe gníomhaireachta sealadacha.

Ar fhoilsiú an togra sin, thíolaic 11 pharlaimint náisiúnta ó na Ballstáit éagsúla tuairim réasúnaithe, agus leis sin spreagadh seiceáil choimhdeachta, nós imeachta an chárta bhuí mar a thugtar air. Cháin an chuid is mó de na tuairimí go gcruithódh an prionsabal 'go bhfuil pá comhionann as obair chomhionann' míbhuntáiste iomaíoch dá gcuid oibrithe agus go gcaillfeadh na Ballstáit a gceart chun cinneadh a dhéanamh mar gheall ar bhunchoinníollacha oibre agus fostaíochta dá gcuid oibrithe gníomhaireachta

sealadacha ar postú mar a fhoráiltear sa Treoir maidir le hObair Gníomhaireachta Shealadach (OGC) 2008.

Tar éis dianchaibidlíochtaí a bheith ann idir an Coimisiún, an Chomhairle agus Parlaimint na hEorpa, rinne an Chomhairle an Treoir athbhreithnithe a ghlacadh an 21 Meitheamh 2018. Agus éifeacht aici ón 30 Iúil 2020, déanann an Treoir Leasaithe maidir le hOibrithe ar Phostú 2018 difear do na réimsí seo a leanas:

- Postú fadtéarmach: Is féidir le postú maireachtáil ar feadh tréimhse suas go dtí 12 mhí, agus féadfar an tréimhse sin a fhadú go ceann sé mhí eile (is é 24 mhí a bhí molta ar dtús ag an gCoimisiún). I ndiaidh na tréimhse sin, beidh feidhm ag forálacha dhlí saothair an Bhallstáit óstaigh;
- Luach saothair: Na rialacha uile sa tír óstach is infheidhme maidir le hoibrithe áitiúla, beidh feidhm acu freisin maidir leis na hoibrithe ar postú go léir ón gcéad lá, i.e. beidh feidhm ag prionsabal an phá chomhionann as an obair chéanna san áit chéanna. Maidir le gnéithe eile den luach saothair, tugann an t-athbhreithniú rialacha soiléire isteach maidir le liúntais, agus ní fhéadfar costais taistil, lóistín agus cóiríochta a asbhaint as tuarastail na n-oibrithe. Mar a shonraítear sa Treoir um Fhorfheidhmiú, caithfear na heilimintí éigeantacha arb ionann iad agus luach saothair i mBallstát a bheith ar fáil ar shuíomh gréasáin náisiúnta aonair;
- Dálaí oibre: Féadfaidh na Ballstáit comhaontuithe comhchoiteanna móra, ionadaíochta réigiúnacha nó earnála a chur i bhfeidhm. Roimhe seo, ní raibh sé seo bailí ach amháin i leith comhaontuithe cómhargála a bhí infheidhme go huilíoch in earnáil na tógála. Sa mhéid a bhaineann le dálaí cóiríochta sa tír óstach, caithfear na rialacha náisiúnta atá ann cheana d'oibrithe áitiúla atá ag obair as baile a chur i bhfeidhm.
- Oibrithe gníomhaireachta sealadacha ar postú: Áirithíonn an TOP athbhreithnithe go dtugtar cóir chomhionann d'oibrithe gníomhaireachta sealadacha ar postú. Na dálaí céanna is infheidhme do ghníomhaireacht fostaíochta sealadaí náisiúnta, beidh feidhm acu freisin maidir leis na gníomhaireachtaí trasteorann sin a chuireann oibrithe ar fáil;
- Iompar: I dTreoir (AE) 2020/1057, a tháinig i bhfeidhm an 1 Lúnasa 2020, leagtar síos rialacha sonracha maidir le Treoir 96/71/CE agus Treoir 2014/67/AE maidir le tiománaithe a phostú in earnáil an iompair de bhóthar. Leasaítear leis Treoir 2006/22/CE maidir le ceanglais forfheidhmiúcháin agus Rialachán (AE) Uimh. 1024/2012. Ní mór do na Ballstáit forálacha na Treorach nua a thrasú sa dlí náisiúnta faoin 2 Feabhra 2022. Tá soiléiriú reachtaíochta fós ar feitheamh maidir le hoibrithe an-soghluaiste eile in earnálacha seachas earnáil an iompair de bhóthar. I mbreithiúnas Dobersberger (C-16/18) an 19 Nollaig 2019, rinne Cúirt Bhreithiúnais na gComhphobal Eorpach oibrithe a dhéanann seirbhísí ar bord ar thraenacha idirnáisiúnta a eisiúint ó raon feidhme TOP.

RÓL PHARLAIMINT NA HEORPA

Bhí Parlaimint na hEorpa fíorghníomhach maidir le reachtaíocht i leith saorghluaiseacht daoine agus seirbhísí a thabhairt isteach. Ó 2004 i leith, tá sí ag tarraingt aird ar an

tsaincheist maidir le TOP a fheabhsú (féach an [staidéar](#) seo ó Pharlaimint na hEorpa ó Mheitheamh 2016).

Le linn na gcaibidlíochtaí ar an athbhreithniú ar an TOP, bhí ‘pá comhionann as obair chomhionann’ á bhrú chun cinn ag an bParlaimint agus d’áitigh sí go sonrach freisin go mbeadh na Ballstáit in ann comhaontuithe ar bhonn réigiúnach, earnála nó tionscail a chur i bhfeidhm. Sa bhreis air sin, d’iarr sí go gcuirfí ar chumas na mBallstát, trí bhíthin clásal athbhreithnithe, gnóthais choigríche a chur faoi na hoibleagáidí náisiúnta céanna sa chás go ndéanfaí obair ar fochonradh. D’éirigh léi freisin tréimhse trasuí agus cur i bhfeidhm de dhá bhliain a thabhairt isteach don treoir.

[Regina Konle-Seidl / Zahra Boudalaoui-Buresi](#)
12/2020

